

Italijanska policija je skrbno stikala za osebami, ki bi bile sposobne za izvršitev atentata na najveličastnejšo cerkev krščanstva. Njeni veliki napori so imeli uspeh. Meseca oktobra 1933 je zaprla 4 moške, ki so dobili pobudo in navodilo za izvršitev atentata iz italijanskega protifašistovskega krožka v Parizu, in ti so: Renat Cianca in njegov sin Klavdij Cianca — brat, odnosno nečak Alberta Ciance, ki je duša in vodja omenjenega krožka v Parizu — ter Lenart Bucciglioni in Paskal Capasso. Renat Cianca je spoznal Bucciglioni v ministrstvu javnih del, kjer sta bila prigodno zaposlena, ter ga dvakrat poslal svojemu bratu v Pariz. Pri drugem obisku v aprilu 1933 je bil izdelan načrt za bombne atentate, ki naj se vršijo na raznih krajih v dokaz, da antifazišem (protifašistična struja) še ni mrtev. Posebna bomba, vsebujoča absolutno smrtno učinkujoči strupeni plin, naj se pripravi za ministrskega predsednika Mussolinija. Z načrtom prinese Bucciglioni v Rim predujem 800 lir. Renat Cianca pridobi svojega 20letnega sina Klavdija, ki je spreten mehanik, za izdelavo peklenskega stroja, ki je eksplodiral 25. junija v prednjem prostoru cerkve sv. Petra. Bucciglioni gre tretjič v Pariz po obljubljeni denar. Dobi pouk o tem, kako naj se izvrši atentat na Mussolinija, in za to potrebne kemikalije. Obenem prejme 8 000 lir kot plačilo za atentat na cerkev sv. Petra in delni predujem iz nadaljnje obljubljene svote, ki naj bi znašala 8000 do 10.000 lir. Po povratku v Rim razdeli Bucciglioni prejeti denar med udeležence, potem se loti priprave atentata na Mussolinija. Dne 7. oktobra ga zadene usoda: policija ga je zalotila in z drugimi zarotniki zaprla. Dne 16. marca se je vršil proces zoper atentatorje, od kojih sta bila dva obsojena na smrt. Atentat se je sicer izvršil na državnem ozemlju papeževega vatikanskega mesta ter spada pod njegovo sodno oblast! Vsled pogodbe med vatikanskim mestom in italijansko državo pa se vsa zločina, ki se dogodijo na prostoru in v cerkvi sv. Petra, sodijo in kaznujejo od italijanske državne oblasti.

Zvonovi rešili mesto. Pustni ponedeljek in torek je bila, kakor znano, socialistična ustaja v Avstriji. Po industrijskih središčih in po mestih so se

vršile borbe med ustaškimi delavci in orožništvom, vojaštvom in Heimwehrom. Moči so bile po raznih krajih nesorazmerno razdeljene: v tem kraju so bili ustaši v premoči, v drugem pa orožniki, vojaki in Heimwehrovci. V prvem hipu, ko je izbruhnil ustanek, so bili socialistični Schutzbündlerji v nekaterih krajih v taki premoči, da se jim sploh nikdo ni mogel postaviti v bran. Takšen je bil položaj v mestu Waidhofen ob reki Ybbs na Nižje-Avstrijskem. Na pustni torek so bile vse oborožene formacije iz mesta komandirane na pomoč v mesto Steyr, kjer so se vodile težke borbe. V mestu Waidhofen je ostalo samo 80 mož, in še ti so bili slabo oboroženi. To so doznali rdeči Schutzbündlerji v Böhlerjevi fabriki, ki je od mesta oddaljena samo 3 km. Proti polnoči jih je odmarširalo 200 prav dobro oboroženih mož proti mestu, da bi ga zavzeli. Že so blizu mesta. Naenkrat zadoni s cerkvenega stolpa gromki glas zvonov. V mestu je namreč starodavna navada, da malo pred polnočjo zazvonijo z zvonovi v znamenje, da je pust končan ter začnjo resen čas posta. Ustaši kot slabi kristjani, ki se niso brigali za cerkev in njene lepe običaje, niso vedeli, kaj to zvonjenje pomenja. Šinilo jim je skozi glave, da je njihov načrt izdan ter da kličejo zvonovi meščane na odpor in obrambo zoper socialistične ustaše. To je te junake tako pestrašilo, da so jadrno pobegnili v svoje domove. Tako so zvonovi rešili meščane strašnega prelivanja krvi.

Drzen vlom.

V mraku so zaklenili vrata, spustili roloje, osvetlili blagajno. Z mirno zavestjo, da je siguran in varen, gre lastnik k počitku. Jesenske noči — poštnjak mirno spi in tedaj je za vlomilca čas. Pride trgovec v ranem jutru v lokal, ne najde ne denarja, ne blaga. Obupan se sprašuje: Kaj naj še storim, da bi bil varen? Opremil sem hišo z najboljšimi zaporami, ne pomaga nič. Kaj naj bi še napravil?

Je dober svet! Ne takrat, ko je že prepozno, ko je še čas, je treba skleniti zavarovanje zoper vlom pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani in ne bo obupnega tarnanja v nesreči.

most v Celju. — Mežiška dolina je trpela zelo hudo vsled divjanja Meže. Od Prevalj do Guštanja je bilo eno jezero. Škoda v Mežiški dolini sega v milijone. Mežiška dolina je tem hujše prizadeta, ker je napravila voda že lansko jesen občutno škodo in kar je kmet v jeseni posejal, je sedaj vse uničeno. Rudniški jez v Prevaljah, ki je zdržal jesensko povodenj, je tokrat vodovje razdrlo in je napravila poplava mnogo škode po delavski koloniji. V veliki opasnosti je bila radi nanešenege hlobovja papirnica grofa Thurna.

Obžalovanja vredni pogorelci na Dr. polju. Komaj je skopnel sneg, so se že pojavili številni požari po Dravskem polju. Dan za dnem se kopičijo poročila, kako uniči ogenj navadno v noči

temu gospodarsko poslopje, onemu hišo itd. Posestniku Janezu Sagadinu v Spodnji Gorici je pogorelo gospodarsko poslopje s krmom. Oteli so le živino in znaša škoda 58.000 Din. V Račah je upepelil ogenj stanovanjsko hišo pos. Martinu Tomincu. Škoda cenijo na 20 tisoč Din. Posestniku Alojziju Ducmanu v Stražgonju pri Cirkovcah je uničil ogenj hišo in gospodarsko poslopje, ki sta bila deloma zidana, deloma lesena. Škoda cenjena na 25.000 Din.

Strašna požarna nesreča. Dne 14. t. m. pozno zvečer je nastal požar pri posestniku in vdovi Mariji Drevenšek iz Gerečje vasi pri Ptujju. Požar je izbruhnil v gospodarskem poslopiju, med tem ko so domači molili v stanovanjski hiši. Radi vetra je naglo preskočil ogenj na hišno streho. Ko so domači zapazili ogenj, so zbežali iz goreče hiše, v kateri sta ostali le 58letna Marija Drevenšek in njena 17letna hčerka Antonija. Zrušena streha in trami so zaprla obema izhod. Neustrašeni gasilci so rešili komaj vso opečeno mater, hčerke pa že ni bilo več mogoče potegniti skozi vrata. Iztrgali so iz okenj železno mrežo in so izvlekli vso opečeno ter od dima omamljeno Tončko skozi okno. Pri reševanju sta se hudo opekla gasilca: Štefan Rozman in Friderik Golob, ki sta tvegala svoji življenji za obe v gorečo hišo ujeti žrtvi. Vse štiri opečenice so prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer je Antonija umrla, mati se bori s smrtjo, junaška gasilca se pa bosta pozdravila. Požarna škoda znaša 100.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino.

Ogenj je uničil dne 13. t. m. na Pragerskem blizu kolodvora gospodarsko poslopje posestniku Alojziju Muleju.

Padel v zmedenosti preko skal v Dravo in utonil. Pri železniški postaji Sv. Lovrenc na Pohorju se je pripetila zadnje dni redka smrtna nesreča. 36letni železničar se je mudil popoldne v neki krčmi na levem bregu Drave v družbi prijateljev. Brodar Bobič ga je prepeljal preko Drave, ga je spremil po strmini proti kolodvoru, kjer je železničar sedel. Brodar se je podal z brodom po drugo družbo preko reke. Ko so bili tovariši na desnem bregu Drave, so začeli iskati železničarja, a ga ni bilo nikjer. V grmu nad strmino, ki pada v reko, so našli njegov čevlji, a ničesar drugega. Po daljšem iskanju so zadeli na truplo smrtno ponesrečenega nekaj 100 m pod brodom v Dravi. Na eni nogi je bil bos, na drugi čevlji razvezan in obleko razpeto. V zmedenosti je bil uverjen, da je že doma, se je hotel razpraviti za nočni počitek, se nagnil preveč preko strmine nad Dravo, strmoglavlil v vodo ter utonil.

Strašna eksplozija dinamita. V pristanišču Libertad v osrednje-ameriški republiki San Salvador je eksplodiralo dne 14. t. m. pri prekladanju streliva 7500 kg dinamita. Precej nad sto delavcev je bilo ubitih, 40 ranjenih, uničenih je 15.000 vreč kave, vse stavbe v pristanišču so se porušile, uničene so vse manjše ladje, ki so se nahajale v luki. V Libertadu so bili izmed javnih poslopij posebno hudo po-

Osebnosti.

Župnijo Negova v Slov. goricah je dobil dosedanji celjski kaplan g. Ivan Granfola.

Nesreče.

Poplave po Sloveniji. Nalivi zadnjega tedna so povzročili poplave po celi Sloveniji. Močeno je narasla zopet Savinja in je njen razliv napravil mnogo škode po zgornji Savinjski dolini ter okrog Celja. Savinja je tako narasla, da je ogrožala celo novi kapucinski

Konferenca treh v Rimu. Na sredi Mussolini, na levi madžarski ministrski predsednik Gömbös in desno avstrijski kancler dr. Dollfuß.

Škodovani sedež pristaniškega poveljstva, carinarnica in pošta. Poleg pristanišča je veliko kopališče, ki je vse razdejano. Več sto kabin je porušenih. V času, ko je nastala eksplozija, se je mnogo ljudi kopalo. Tudi med kopalci je bilo več ranjenih. V pristaniških skladiščih se je z veliko naglico razširil požar.

Grozna nesreča japonske torpedovke. Japonska torpedovka »Tomotsuru« je zašla v hud vihar, se potopila in je bi-

spraviti nekaj svežega zraka v prostore prevrnjene torpedovke, da bi tako pomagali onim članom posadke, ki so morebiti še ostali pri življenju. Nato so torpedovko v položaju, v kakršnem je bila, odvedli s seboj. Trije mornarji, ki so jih rešili s ponesrečene torpedovke »Tomotsuru«, pravijo, da je preostalo v strojnici še živih osem njihovih tovarišev.

Hranilne knjižice Spodnještajerske posojilnice v Mariboru se sprejmejo v polni vrednosti pri nakupu blaga v trgovini Anton Macun, Maribor, Gosposka ulica 8-10. 192

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Za masiranje pri prehlajenju, lenem krvnem toku in posebno pri revmatičnih bolečinah se že skozi 35 let najraje uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodišeči Elsafliud. Poskusna steklenica 6 D, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Zahtevajte povsod »Slovenskega gospodarja«!

Obžalovanja vredni slučaji.

Že trikrat obiskan od vlomilcev. Trgovca Ludvika Rižnika v Počehovi pri Mariboru so obiskali vlomilci v noči 14. marca tretjič. Odnegli so ročno blagajno s 350 Din gotovine in manufakturnega blaga za 18.405 Din. Blago so spravili iz trgovine skozi luknjo, katero so napravili v zid.

Tat monštrance v Rušah prijet. Davčna uradnika v Slov. Bistrici Milan Mlakar in Anton Mavrin stanujeta izven mesta v vili Katarine Schmuck. Pri hiši sta slišala pod večer sumljiv šum. Mlakar je šel pogledat in je zagledal neznano moško postavo. Pozval je neznanca, naj počaka, a temu se je mudilo. Mlakar je skočil za njim in mu zagrozil z orožjem, če ne postoji in se ne uda. Uradnik je odvedel tujca v hišo, kjer so po njegovi delavski knjižici ugotovili, da imajo pred seboj dolgo iskanega Franca Črepinka iz Gabernika. Kmalu so prišli orožniki in nadaljevali z zasliševanjem. Črepinko je priznal, da je pobegnil iz zapora v Avstriji, odkoder se je priklatil sedaj preko Koroške v svoj rojstni kraj. Izpovedal je, da je on vlomil v Rušah v cerkev in odnesel monštrance, o kateri smo poročali v zadnji številki. Čre-

Letalo brez pilota. V Londonu preiskujejo pristanek in dvig letala z avtomatično napravo brez pilota.

lo ob življenje 100 mož posadke. Nesreča se je zgodila ob priliki nočne vaje. Torpedovka je radi megle zgrešila zvezo z ostalimi ladjami. Zalotila jo je tudi burja in jo prevrnila, tako da je spodnji del ladje moled kvišku. Vzlic hudemu viharju se je nekaterim enotam mornarice posrečilo priti nesrečni torpedovki na pomoč in se je več mornarjev povzpelo na prevrnjeno torpedovko. Člani posadke »Tomotsure« so še nekaj časa s trkanjem dajali znake, nato je pa tudi to ponehalo. Čez nekaj časa se je mornarjem z ladij, ki so prihitele na pomoč, posrečilo s črpalkami

Belgijske žalne znamke. Na znamki je slika rajnega kralja Alberta.

Mejo med Nemčijo in Avstrijo so zaprli z železno verigo.

pinko je osumljen, da je v noči od 8. na 9. t. m. vlomil v trgovino Uranjek v Zgornji Poljskavi. Vlomljeno je bilo skozi zamreženo okno in odnesel je velik plen v vrednosti 26.000 Din, od tega samo srebrnega namiznega pribora v vrednosti nad 14.000 Din. Črepinko je bil izročen okrožnemu sodišču v Mariboru.

Obešenega so našli v gozdu v Spodnji Vižingi pri Marenbergu 37letnega brezposelnega čevljarja Feliksa Arzenška. Arzenšek je živel dolgo v Avstriji, ko je zgubil tamkaj delo, so ga izgnale avstrijske oblasti k nam, kjer tudi ni mogel do kruha in si je končal življenje iz obupa.

Vlomilci so se spravili nad konsumno društvo. V noči na 13. marec so obiskali vlomilci prodajalno konsumnega društva v Makolah. Odnesli so 70 kosov manufakturnega blaga, 7000 cigaret in mnogo drobnarij. Isto noč je bil poskušen vlom od istih uzmovičev v cerkev, a ni uspel radi premočnega omrežja.

Oropana občinska blagajna. V noči med 1. in 2. uro popoldne je udril neznanec skozi razbito šipo v notrajnost sobe, v kateri je v Radečah pri Zida-

Reklamne objave.

Vljudno sporočamo, da nam je davčna oblast obdala in to po novi zelo občutno zvišani tarifi, vse vesti, ki vabijo na razne prireditve, koncerte, družabne večere in občne zborke društev. Uprava teh davkov ne more plačevati. Zato sporoča, da se bodo vse take vesti v bodoče objavile le, ako se plača tozadevni davek. Za običajne notice do 5 vrstic je treba priložiti znamko za Din 1.—, za več kot 5 vrstic znamko za Din 2.50. Večje objave je plačati že kot inserat.

Uprava »Slov. gospodarja«, Maribor.

Gripa

ASPIRIN

V deževnem vremenu se lahko prehladite in zbolite na gripo! Vzemite torej takoj po prvih znakih ASPIRIN tablete, ker

BAYER VE, KAJ POMAŽAI

TABLETE

nem mostu občinska blagajna. Železno blagajno je navrtal in odnesel iz nje 10.000 Din v papirju, raznega drobiža pa za 15.269 Din, a v naglici je pustil 11.000 Din, iz česar bi se dalo sklepati, da ga je nekdo zmotil v vlomilskem poslu ter ga prepodil.

*

Za cerkveno ljudsko petje

smo vam pripravili cerkvene pesmarice, ki smo jim določili kar najnižjo ceno:

1. Cerkevna ljudska pesmarica samo po Din 3.—. Obsega 100 izbranih pesmi.

2. Venec sv. pesmi, obsega ravno 1000 cerkvenih pesmi, stane broš. Din 10.—, vezana Din 26.—. Venec sv. pesmi in Molitev, vez. v eni knjigi Din 30.—.

3. Prijatelj otroški (molitve in pesmi z notami za šolsko mladino), broš. Din 2.—, vez Din 5.50 in Din 7.50.

4. Jezus, blagoslovi nas! (Slomšekove blagoslovne pesmi z notami), Din 5.—.

5. Kvišku srca (pesmarica z notami), broš. Din 12.—, vez. Din 20.—.

Poleg teh naročajo tudi vse ostale cerkvene skladbe, novejšje in starejše, pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

DOPISI

Maribor. (Smrt vzornega moža.) V nedeljo dne 11. t. m. popoldne smo ob ogromni udeležbi vernih Mariborčanov položili v hladno

zemljo pokojnega g. Tomaža Stranjsak, vpojenega poštnega poduradnika. Bil je vzoren kristjan in vzoren narodnjak, kakor jih je malo v našem mestu. Pokojnik je bil sin kmečkih staršev, rojen 10. decembra 1861 pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Šel je na mariborsko gimnazijo, da bi se pripravil za duhovniški poklic. Pa Bog mu je v svoji previdnosti do-

Boj proti linčanju.

Severnoameriški senat v Washingtonu pripravlja poseben zakon, ki predvideva zelo ostre kazni z ozirom na strašno razpaslo ljudsko razvado linčanja. Po novem zakonu bodo prejeli preostali linčane odškodnino 2000 funtov. V Združenih državah je bilo po uradni statistiki linčanih od osvobodilne vojne do danes 5050 Amerikancev in med temi 3600 zamorcev. Sramotna in strašna razvada linčanja sega nazaj v 17. stoletje. Tedaj so podelili prebivalci Severne Karoline Johnu Lynhu (odtod ime linčati) neomejeno sodno oblast nad sužnji in

Januš Golec:

11. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

V Murski Soboti je služil vikar Simon Pornat na prostem sv. mašo. Z živo besedo je borca tako navdušil ter podžgal, da so se upali do Puconcev, Martinjancev ter Moravcev. Pri tem res drznem pohodu si niso hladili jeze samo nad Kruci, ki so kar drli pred njimi iz ravni v bolj s hribi posuti svet, ampak so se maščevali neusmiljeno z uničevanjem vsakega življenja in imetja. Toliko je bil stotnik Ropoša le previden, da ni zdijval za umikajočim se sovražnikom dalje iz planote. Založil se je obilno s plenom in krenil brez ovir proti domu, ne da bi bil utrpel omenka vredne zgube.

Prvo srečanje v boju s Kruci je uverilo Štajerce, da so Kruci od Turkov izprijena svojati, ki je le za nemoten rop in požig; v boju moža proti možu so — bojazljivci!

Ko so se vrnili zmagovalci do Mure nasproti Veržaju, je odpustil Ropoša starejše s plenom preko

Mure, s preostalimi se je lotil naloge, da bi porušil ter požgal vsa oporišča Krucev, katera so posedali kot nekake opazovalnice ob celem njihovem bregu Mure do Murskega Središča. Tudi ta načrt mu je uspel brez odpora, pa tudi brez plena, ker je vse uteklo pred štajerskimi mladci, ki niso poznali šale in delali razlike med Krucem in mirnim krajinskim kmetom.

»Hauptmanu« je bilo znano, da so bili med krucevskimi ogledniki pred vpadom ne samo našemljeni — da, pravi cigani. In Brajdiči so radi igrali po prisvojeni navadi dvojno vlogo. Med Kruci so bili kruci; med Muropolci za slednje in v resnici so iskali svoje lastne — ciganske koristil!

Prostovoljci so hoteli obračunati enkrat za vselej s cigani. Napadli so taborišče, ga sicer razgnali in so celo trpeli precej izgub. Cigani so se branili, ko jim je šlo za življenje in smrt. Največjega junaka se je izkazal medved Miško. Potipal je par mladcev s šapami in zobmi na smrt, precej jih je našeskal do krvavega. Nikdo se ni upal do voza, katerega je branil z vso besnostjo. Napadalce je tirala radovednost: Za Boga ljubljene, za koga se zavzema nema zver